

Водночас, не зазнає суттєвих збитків торгівля продуктами харчування, медикаментами, засобами гігієни, інтернет-торгівля та доставка товарів до споживача.

Література

1. МВФ предсказал наихудший спад мирового ВВП после Великой депрессии/ Офіційний веб-сайт The world news [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://theworldnews.net/ru-news/mvf-predskazal-naikhudshii-spad-mirovogo-vvp-posle-velikoi-depressii>
2. «Антикризовий» бюджет України: без затягування пасків і з надією на МВФ/ Офіційний веб-сайт Deutsche Welle Made for minds [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.dw.com/uk/antikrizovij-bjudzhet-ukra%D1%97ni-bez-zatjaguvannja-pask%D1%96v-%D1%96-z-nad%D1%96jeju-na-mvf/a-53117130>
3. Доповідь про стан людського розвитку – 2019 Нерівність у людському розвитку в 21 столітті Аналітична записка за країнами, що представлені в Доповіді про стан людського розвитку за 2019 рік Україна / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.un.org.ua/images/documents/4792/Ukraine%20\(ukr\).pdf](http://www.un.org.ua/images/documents/4792/Ukraine%20(ukr).pdf)
4. ILO: COVID-19 causes devastating losses in working hours and employment/ Офіційний веб-сайт International Labour organization [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_740893/lang--en/index.htm.

Заярнюк О. В., кандидат економічних наук, доцент
Журавльов В. М., ст. викладач
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ І КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНЦІЇ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Цифровізація стала невід’ємною частиною нашого життя, а її темпи прискорилися зі спалахом коронавірусної хвороби COVID-19. Інтеграція сучасних цифрових технологічних рішень змінила базові принципи офісної роботи. Бізнесу вдалося автоматизувати багато операцій, які раніше виконувалися вручну. Готовність перебудовувати бізнес-процеси з урахуванням новітніх ІТ-трендів, і, в першу чергу цифровізації – важлива умова конкурентоспроможності компаній, а іноді й їх виживання на ринку.

В управлінні персоналом цифровізація – це, передусім, створення організації зручного цифрового середовища для співробітників[1].

Зрештою конкурентоспроможність будь-якої компанії визначається конкурентоспроможністю її співробітників, отже в епоху цифрової трансформації необхідна трансформація компетенцій персоналу. Для успішної цифрової трансформації компанії необхідні фахівці, що володіють новими

компетенціями[2].

По-перше, до ключових компетенцій персоналу в сучасних умовах віднесемо власне цифрові компетенції, тобто сукупність знань, здібностей, особливостей характеру і поведінки, які необхідні для того, щоб працівники могли використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології для досягнення цілей у своєму особистому або професійному житті. Значна частина робочих місць сьогодні вимагає широких компетенцій та сучасних цифрових навичок – bigdata; усвідомлення ризиків і можливостей в процесі застосування нових технологій; забезпечення інформаційної безпеки, програмування.

Мільйони робочих місць передбачають наявність у працівників базових цифрових навичок – вміння працювати з різними технічними пристроями, файлами, Інтернетом, онлайн-сервісами, прикладними програмами. Водночас серед основних перешкод, що постають перед українськими компаніями у процесі цифрової трансформації, на першому місці – відсутність необхідних компетенцій і недостатній рівень ІТ-грамотності фахівців. Так, згідно з дослідженням, яке у 2019 році провело Міністерство цифрової трансформації спільно з ПРООН, Фондом Східна Європа, освітньою платформою EdEra, 53% населення України мають цифрові навички, що знаходяться нижче позначки «базовий рівень» [3]. Отже, набуття цифрових компетенцій є вкрай важливим сьогодні для підвищення конкурентоспроможності персоналу будь-якої української компанії.

По-друге, цифрова трансформація економіки вимагає від працівників розвинутих гнучких навичок – softskills, тобто володіння соціальним та емоційним інтелектом, комунікативними навичками, креативністю, системним мисленням, навичками координації та взаємодії – тими здібностями, які відрізняють людину від машини, сприяють прояву творчих ідей та розвитку інновацій в компаніях.

Підвищення конкурентоспроможності персоналу є процесом, до якого повинні прагнути і самі працівники, і компанія, яка перебуває в стадії цифрової трансформації.

Розвиток цифрових компетенцій, набуття досвіду роботи з цифровими технологіями відбувається об'єктивно, а компанія може прискорити цей процес. Для підвищення конкурентоспроможності працівник повинен прагнути розширювати свої знання цифрових технологій, постійно вчитися пристосовуватися до цифрового середовища, набувати навичок практичного користування сучасними цифровими методиками.

Роботодавці повинні сприяти підвищенню конкурентоспроможності своїх співробітників, розвивати цифрові таланти всередині компанії та залучати спеціалістів, консультантів з метою проведення різних вебінарів, курсів для навчання цифровим навичкам. Для цього вони можуть створювати спеціальні центри навчання персоналу цифровим компетенціям.

В свою чергу, для підвищення власної конкурентоспроможності працівник повинен вміти бути гнучким та адаптуватися, бути готовим змінювати напрямок діяльності, постійно опанувати нові знання, технології, причому робити це швидко. Набір компетенцій швидко змінюється разом зі

змiнами в економіці, тому здатність працівника навчатися і розвиватися швидше за своїх конкурентів є джерелом його соціальних та економічних переваг.

Компаніям, в цьому зв'язку потрібно приділити особливу увагу мотивації працівників для набуття нових цифрових навичок. Для цього необхідне широке впровадження в практику управління персоналом програм залучення працівників до навчання й використання цифрових засобів для вирішення виробничих завдань, для розробки творчих та інноваційних рішень.

Сьогодні вже реалізуються багато проектів в цьому напрямку: відкриті освітні ресурси (Open Educational Resources, OERs) і масові відкриті онлайн-курси (Massive Open Online Courses, MOOCs) [4]. Провідні технологічні компанії: Microsoft, Samsung, Google пропонують інноваційні онлайн програми, курси для навчання. Широкий вибір базових програм та інструментів для розвитку цифрової грамотності і цифрових навичок розташовані на сайтах Google, Cisco та інших.

Безперечно позитивним є те, що в березні 2020 року Міністерство цифрової трансформації України випустило освітній серіал на платформі «Дія. Цифрова освіта» «Цифрова грамотність державних службовців 1.0. на базі інструментів Google» [5]. Це прискорить подолання цифрового розриву в Україні.

Разом із тим, такі методи навчання поки що не знайшли широкого застосування в практиці корпоративного навчання українських компаній. Значною мірою це пов'язано з організаційною культурою, що далеко не завжди орієнтована на зміни, тим паче такі кардинальні. Результати наших досліджень свідчать про те, що основною перешкодою на шляху цифрових перетворень українських компаній є опір змінам з боку співробітників, які не бажають розвивати свої цифрові навички.

Отже, для підвищення конкурентоспроможності персоналу в умовах цифровізації економіки компаніям потрібно формувати комплекс заходів зокремих взаємопов'язаних інструментів, націлених на розвиток ключових компетенцій своїх співробітників. Важливим є залучення інвестицій у безперервне навчання персоналу новим цифровим навичкам; заохочення високої мотивації до набуття цифрових компетенцій, творчої реалізації та підвищення креативності мислення з активним використанням можливостей цифрового середовища.

Література

1. Левченко А.О., Горпинченко О.В. Актуальні аспекти реалізації концепції навчання впродовж життя в умовах цифровізації економіки. Міжнародна науково-практична конференція «Стратегічні пріоритети трансформації економіки в умовах цифровізації». Тези доповідей. (м. Запоріжжя. 29-30 жовтня 2019 р.). Запоріжжя, 2019. С. 167-170.
2. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <https://znaj.ua/press-release/232023-ukrajina-2030e-krajina-z-rozvinutoyucifrovoyu-ekonomikoju> (дата звернення: 27.02.2020).
3. Цифрова грамотність – неодмінні вимога сьогодення. URL: [<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/cifrova-gramotnist-neodminna-vimoga-sogodennya/>] (дата звернення: 06.03.2020).
4. <https://www.mooc.org/>.
5. <https://thedigital.gov.ua/>